

LAUSUNTO 3.9.2018

Asia: Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi ylioppilastutkinnosta ja lukiolain muuttamisesta, OKM 22/010/2018.

Suomen Ammattiin Opiskelevien Liitto – SAKKI ry lausuu kunnioittavasti opetus- ja kulttuuriministeriölle.

Suomen Ammattiin Opiskelevien Liitto – SAKKI ry kiittää mahdollisuudesta lausua käsittelyssä olevasta lakiluonnoksesta.

SAKKI pitää esitettyä lakia ylioppilastutkinnosta lähtökohtaisesti kannatettavana sekä tarpeellisena. Lakiesitys selkeyttää ylioppilastutkintoa koskevaan lainsäädäntöön verrattuna aikaisempaa tilanteeseen, jolloin ylioppilastutkintoa koskevia säädöksiä oli hajautetusti laissa ylioppilastutkinnon järjestämisestä sekä lukiolaissa. Lisäksi uudessa laissa on tarkennettu muutamia kysymyksiä, jotka selkeyttävät ylioppilastutkinnon suorittamiseen liittyvää sääntelyä nykyisestä.

Keskeiset kannat:

- Ylioppilastutkinnossa suoritettavien kokeiden määrän muutos on tavoitteiden puolesta kannatettava. Vaikutus kaksoistutkintoa suorittavien opiskelijoiden asemaan kuitenkin haastava, sillä tutkinnon suorittaminen muuttuu tietyissä tilanteissa entistä raskaammaksi.
- Ylioppilastutkinnosta perittävistä maksuista luovuttava.
- Kokeiden rajaton uusimismahdollisuus kannatettava muutos.
- Myös mahdollisuus suorittaa ylioppilastutkinto englannin kielellä on kannatettava esitys.

Ylioppilastutkinnossa suoritettavat kokeet

SAKKI pitää lähtökohtaisesti hyvänä, että ylioppilastutkintoa suorittavia opiskelijoita kannustetaan kirjoittamaan erityisesti matematiikan ja toisen kotimaisen kielen kokeita, sillä näiden taitojen osaaminen jatko-opinnoissa sekä yleisesti elämässä on tärkeää. Kannustimen luominen mitoittamalla ylioppilastutkinnon eri laajuisiksi sen mukaan, mitä kokeita opiskelija on suorittamassa, sisältää kuitenkin tiettyjä haasteita erityisesti kaksoistutkinnon suorittajien kohdalla.

Kaksoistutkintoa suorittavien opiskelijoiden kohdalla kirjoitettavien aineiden lisääminen opiskelijan valitessa reaaliaineen johtaa tutkinnon suorittamisen kuormittavuuden selkeään kasvuun. Jo nyt kaksoistutkinnon suorittaminen on nuorelle varsin rankka kokonaisuus ja uudistus mahdollisesti lisää kuormitusta entistä enemmän. Joissa oppilaitoksissa kaksoistutkinto on räätälöity juuri siten, että kirjoitettavien aineiden valikointi on tehty tukemaan suuntautumista tiettyyn korkeakoulualaan (esimerkkitapaus: tekniikan alan perustutkinto + ylioppilastutkinto äidinkielen, matematiikan, vieraan kielen ja fysiikan yhdistelmällä -> insinööriopinnot ammattikorkeakoulussa).

Toisaalta uudistuneet korkeakoulujen opiskelijavalintamallit tulevat jatkossa ohjaamaan opiskelijoiden valintoja ylioppilastutkintoa suoritettaessa. Sekä yliopistojen että ammattikorkeakoulujen ylioppilastutkintoon perustuvissa valintamalleissa pisteytetään jatkossa vähintään viittä ylioppilastutkinnossa kirjoitettua ainetta. Korkeakoulujen todistusvalintamallit tulevat todennäköisesti ohjaamaan ylioppilastutkintoa suorittavien opiskelijoiden valintoja siten, että jatkossa myös kaksoistutkinnon suorittajat tulevat kirjoittamaan vähintään viisi ainetta korkeakouluhakua silmällä pitäen. Tällöin nyt esitetty muutos ei vaikuttaisi opiskelijoiden valintoihin välttämättä kovinkaan radikaalisti.

SAKKI toteaa, että hallituksen tulisi vielä selvittää miten esitetty muutos vaikuttaa kaksoistutkintoa suorittavien opiskelijoiden asemaan ja mahdollisesti kaksoistutkinnon suoritusmääriin. Emme lähtökohtaisesti vastusta esitettyä muutosta, mutta haluamme nostaa esiin huolestamme kaksoistutkinnon tulevaisuudesta tämän muutoksen sekä korkeakoulujen uusien opiskelijavalintamallien paineessa.

Ylioppilastutkinnosta perittävät maksut

Hallituksen esityksen 21 § säädetään ylioppilastutkinnosta perittävistä maksuista. SAKKIn kanta on, että toiseen asteen tutkintojen tulisi olla aidosti maksuttomia ja ylioppilastutkinnoista perittävät maksut ovat vastoin tätä tavoitetta. Lisäksi ylioppilastutkinnon merkitys tulee jatkossa kasvamaan entistä merkittävämmäksi korkeakoulujen opiskelijavalinnoissa, tulisi myös siksi tutkintomaksuista luopua yhdenvertaisuuden edistämiseksi.

Muut keskeiset muutokset

Hallituksen esityksessä esitetään, että jatkossa kokelaan ei tarvitse etukäteen ilmoittaa, mitkä valitut kokeet opiskelija kirjoittaa pakollisina suorituksina. Tämä muutos joustavoittaa kokelaan asemaa ja on kannatettava muutos.

Lisäksi hallituksen esityksessä esitetään, että hylätyn ylioppilaskokeen hyväksytyt kokeet on mahdollista säilyttää uuteen tutkintoon kolmen vuoden ajan aiemmin hyväksytyyn kokeen suorittamisesta. Myös tämä esitys joustavoittaa tutkinnon suorittamista ja on siten kannatettava muutos nykyiseen lakiin verrattuna.

SAKKI myös kannattaa esitettyä mahdollisuutta suorittaa ylioppilastutkinto jatkossa myös englannin kielellä. Vaikka toivottavana oletuksena on, että Suomessa asuva henkilö opettelisi kotimaisen kielen/kielien (suomi tai ruotsi) yhteiskuntaan integroitumisen edistämisen kannalta, on hyvä jos ylioppilastutkintoon vaadittavan osaamisen voi osoittaa myös englannin kielellä.

ELIAS TENKANEN

Puheenjohtaja

HANNA HUUMONEN

Pääsihteeri

044 7530 581

elias.tenkanen@sakkiry.fi

050 3100 570

hanna.huumonen@sakkiry.fi

Lisätietoja:

Samuli Maxenius, koulutuspoliittinen asiantuntija

044 7766 048, samuli.maxenius@sakkiry.fi